

Література:

1. Іщенко В. С. Педагогічні умови формування аналітичної компетентності майбутнього фахівця з документознавства та інформаційної діяльності. *Народна освіта*. 2017. Вип. № 3(33).
2. Шевченко С. М. Педагогічні умови формування аналітичного мислення студентів вищих технічних навчальних закладів. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2007. № 3. С. 151–154.

УДК 378:004:519.85

АЛГОРИТМ ВИЗНАЧЕННЯ МЕТОДОМ DEA ВІДНОСНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

*Долгих Я.В., к.е.н., доцент
Сумський національний аграрний університет*

Аналіз діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ) тісно пов'язаний з оцінкою ефективності підготовки фахівців. Одним з сучасних методів оцінки ефективності складних соціально-економічних систем, до яких відносяться ВНЗ є метод Data Envelopment Analysis (DEA). Однією з переваг застосування методу DEA є можливість комплексної оцінки рівня відносної ефективності ВНЗ, що враховує вплив ресурсних показників (вхідних параметрів) на результати діяльності (вихідні параметри). Крім того, методом DEA можна знайти цільові значення вхідних та вихідних параметрів, що дозволять неефективному ВНЗ стати ефективним. Тому його застосування для оцінки ефективності діяльності ВНЗ України є доцільним.

Важливою складовою діяльності ВНЗ є підготовка фахівців. У запропонованій роботі розроблений наступний алгоритм визначення відносної ефективності ВНЗ з підготовки фахівців:

1) обирається період часу t для визначення відносної ефективності;

2) визначаються вхідні $i = \overline{1, m}$ та вихідні $j = \overline{1, n}$ показники. У якості вхідних параметрів, які характеризують діяльність ВНЗ з підготовки фахівців можна обрати:

а) обсяг бюджетного фінансування (відображує обсяг фінансових ресурсів); б) площі, в тому числі учбові та учбово-допоміжні (обсяг матеріальних ресурсів); в) кількість кандидатів та докторів (кадрові ресурси). У якості вихідних параметрів: а) середній бал ЗНО першокурсників; б) загальну кількість студентів у ВНЗ;

3) формується множина $k = \overline{1, K}$ ВНЗ, які порівнюються;

4) якщо кількість параметрів та ВНЗ не задовольняє умові невродженості [1]:

$K \geq \max\{m \times n; 3(n + m)\}$, то переходять до пп. 2), 3);

5) розраховується відносна ефективність кожного ВНЗ за моделлю CRS –output, яка не враховує віддачу від масштабу або VRS – output, яка враховує змінну віддачу від масштабу. Як правило, під час свого функціонування ВНЗ змінюють ефект від масштабу. Спочатку, під час введення нових освітніх програм і реалізації наукових та інноваційних проектів спостерігається зростаючий ефект масштабу. Потім спостерігається сталий ефект, а с часом – спадний ефект від масштабу;

б) якщо період часу $t > 1$, використовується індекс Малмквіста [2], який враховує той факт, що зміна ефективності може бути обумовлена, як зміною ефективності ВНЗ, що аналізується, так і зміною ефективності ВНЗ, що утворюють межу ефективності;

7) аналіз отриманих оцінок.

Література

1. A. Emrouznejad, B. Parker, G. Tavares. Evaluation of research in efficiency and productivity: A survey and analysis of the first 30 years of scholarly literature in DEA. *Journal of Socio-Economic Planning Science*. 2008. Vol. 42. №.3. P. 151–157.
2. T. J. Coelli, D. S. P. Rao, C. J. O'Donnell, G. E. Battese. An Introduction to Efficiency and Productivity Analysis. *Second Edition* . Springer. 2005. 349 p.

УДК 378.147(477)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

*Шевченко А.А., к.е.н., доцент
Одеський державний аграрний університет*

Поняття «підхід» в класичній літературі не має однозначного тлумачення. З одного боку ми розуміємо, що це думка, погляд, з позиції якої розглядається об'єкт, а з іншого – напрям у наукових дослідженнях. Також ми можемо розглядати його як сукупність принципів і методів, що обмежені певними рамками. Існує позиція, що це метод дії, який націлений на створення цінностей для задоволення потреб клієнтів.

Не існує також єдиного погляду на трактування поняття «сучасність». Ми вважаємо, що сучасність – це актуальність буття, життя в його дієздатності. Змістовним наповненням сучасності є процеси комп'ютеризації, глобалізації... Сучасність аналізують у контексті теорії розвитку, класифікуючи її в поняттях кризи, трансформації, різких